

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

М. І. Кириченко

**ІСТОРИОГРАФІЯ ІСТОРІЇ СІВЕРЯН:
ПИТАННЯ ІСТОРИЧНОЇ ДЕКОНСТРУКЦІЇ**

Монографія

Харків – 2020

УДК 930:94(=161)"07/10"
К 43

Рецензенти:

С. І. Посохов – доктор історичних наук, професор, заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології ХНУ імені В. Н. Каразіна (м. Харків);

О. М. Боглашина – доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України ХНПУ імені Г. С. Сковороди (м. Харків);

І. С. Кедун – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин НДУ імені Миколи Гоголя (м. Ніжин).

Науковий редактор: С. М. Куделко – кандидат історичних наук, професор.

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 6 від 30 березня 2020 року)*

Кириченко М. І.

К 43

Історіографія історії сіверян: питання історичної деконструкції : монографія / М. І. Кириченко ; наук. ред. С. М. Куделко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. – 212 с.

ISBN 978-966-285-636-1

У монографії розглядаються проблеми інтерпретації історичних джерел на прикладі історіографії історії сіверян. Вивчаються процеси складання історіографічних традицій, у рамках яких відбувалося формування уявлень про історію сіверян. Аналізуються тлумачення інформації тих історичних джерел, на основі яких конструювалися наративи з історії сіверян в історіографії.

Для спеціалістів у галузі історіографії, джерелознавства, філософії історії, а також всіх тих, хто цікавиться історією і принципами її наукового пізнання.

УДК 930:94(=161)"07/10"

ISBN 978-966-285-636-1

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2020

© Кириченко М. І., 2020

© Кириченко М. І., макет обкладинки, 2020

ЗМІСТ

СЛОВАВДЯЧНОСТІ.....	4
ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИОГРАФІЯ ІСТОРІЇ СІВЕРЯН.....	8
1.1. Історіографічні джерела: проблеми дефініції та класифікації.....	8
1.2. Історіографія історії сіверян.....	15
1.3. Взаємовплив узагальнюючих та спеціальних досліджень в історіографії історії сіверян.....	32
1.4. Пошуки шляхів до осмислення історії сіверян у сучасній історіографії.....	42
РОЗДІЛ 2. СІВЕРЯНИ В ПИСЕМНИХ ДЖЕРЕЛАХ.....	56
2.1. «Сіверяни» в античних джерелах.....	59
2.2. Сіверяни в джерелах IX століття.....	66
2.3. Сіверяни в джерелах X століття.....	72
2.4. «Повість временних літ» як джерело з історії сіверян.....	92
РОЗДІЛ 3. РЕЧОВІ ДЖЕРЕЛА З ІСТОРІЇ СІВЕРЯН.....	110
3.1. Початок вивчення сіверянських старожитностей (XIX – перша чверть XX століття)	111
3.2. Дослідження сіверянських старожитностей у другій чверті XX століття (виділення археологічних культур).....	115
3.3. Дослідження сіверянських старожитностей у другій половині XX – перших десятиліттях XXI століття	121
ВИСНОВКИ.....	150
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	155
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	200